

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการบริการวิชาการ ศูนย์บริการวิชาการและเผยแพร่
นวัตกรรมทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
Factors Related to Academic Service of the Center of Academic
Service and Educational Innovation Dissemination in Faculty of
Education, Mahasarakham University

ผกามาศ ภูสิงห์^{1*}

Pakamas Phusing ^{1*}

¹ เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

¹ General Administrative Officer, Faculty of Education, Mahasarakham University

* Corresponding Author: pragamast.p@gmail.com

(Received: 2023-08-04; Revised: 2023-09-04; Accepted: 2023-10-25)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยเกี่ยวกับการบริการวิชาการ ศูนย์บริการวิชาการและเผยแพร่ นวัตกรรมทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม 2) เพื่อสร้างสมการพยากรณ์การบริการวิชาการ ศูนย์บริการวิชาการและเผยแพร่ นวัตกรรมทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ นิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ปีการศึกษา 2564 จำนวนทั้งหมด 200 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 80 ข้อ มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.981 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่าย ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ และค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์

ผลการวิจัย พบว่า 1) ความสัมพันธ์ของปัจจัยเกี่ยวกับการบริการวิชาการ ศูนย์บริการวิชาการและเผยแพร่ นวัตกรรมทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตั้งแต่ .562 ถึง .811 มีนัยสำคัญที่ระดับ .01 จำนวน 6 ค่า 2) สมการพยากรณ์การบริการ

วิชาการ ศูนย์บริการวิชาการและเผยแพร่นวัตกรรมทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม สมการในรูปคะแนนดิบ $Y' = 0.881 + .351X_3 + .275X_4 + .185X_1$ สมการในรูปคะแนนมาตรฐาน $ZY' = .379Z3 + .286Z4 + .198Z1$ สามารถทำนายการบริการวิชาการ (Y) ร่วมกันได้ร้อยละ 59.80

คำสำคัญ: การบริการวิชาการ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

Abstract

The purposes of this research were 1) to study the relationship of factors related to academic service of the Center of Academic Service and Educational Innovation Dissemination in Faculty of Education, Mahasarakham University, and 2) to create an academic service forecasting equation for the Center of Academic Service and Educational Innovation Dissemination in Faculty of Education, Mahasarakham University. The sample group used in this research was 200 students - the 4th year undergraduate students, Faculty of Education, Mahasarakham University, academic year 2021, obtained by simple random sampling technique using the classroom as a random unit. The research tool was 80 items of five levels rating scale questionnaire with a reliability of 0.981. The statistics used in data analysis were mean, standard deviation, correlation coefficient, simple correlation coefficient, multiple correlation coefficients, stepwise multiple regression analysis.

The results of the research revealed that 1) the relationship of factors related to academic service of the Center of Academic Service and Educational Innovation Dissemination in Faculty of Education, Mahasarakham University had a correlation coefficient ranging from .562 to .811 in six items with the level of significance at .01, and 2) the academic service forecasting equation of the Center of Academic Service and Educational Innovation Dissemination in Faculty of Education, Mahasarakham University was $Y' = 0.881 + .351X_3 + .275X_4 + .185X_1$ or standard score equation was $ZY' = .379Z3 + .286Z4 + .198Z1$

Keywords: academic service, Faculty of Education, Mahasarakham University

บทนำ

มหาวิทยาลัยมหาสารคามได้ตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นของการประกันคุณภาพการศึกษา ตามสาระสำคัญที่ระบุในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ประกอบกับพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 และกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2553 (ตรวจสอบว่าเป็นกฎกระทรวงปี 2561) โดยมหาวิทยาลัยมหาสารคาม มุ่งมั่นที่จะพัฒนาคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษาอย่างยั่งยืน อันแสดงถึงปณิธานและความรับผิดชอบต่อสังคมและประเทศชาติในการดำเนินภารกิจหลักของมหาวิทยาลัย คือ การผลิตบัณฑิต การวิจัย การให้บริการทางวิชาการแก่ชุมชน และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม (ศูนย์บริการวิชาการ และเผยแพร่ข่าวสารทางการศึกษา, 2564)

การบริการทางวิชาการแก่สังคมเป็นหนึ่งในภารกิจหลักของสถาบันอุดมศึกษาที่ระบุไว้ว่า สถาบันพึงให้บริการทางวิชาการแก่ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ในรูปแบบต่างๆ ตามความถนัดของแต่ละสถาบันโดยให้บริการทั้ง หน่วยงานภาครัฐ ภาครัฐวิสาหกิจและภาคเอกชน หน่วยงานอิสระ หน่วยงานสาธารณะ ชุมชน และสังคมโดยกว้าง โดยรูปแบบการให้บริการทางวิชาการมีความหลากหลาย เช่น การอนุญาตให้ใช้ประโยชน์ทรัพยากรของสถาบันเป็นแหล่งอ้างอิงทางวิชาการ ให้คำปรึกษา ให้การอบรม จัดประชุมหรือสัมมนาวิชาการ ทางานวิจัย เพื่อตอบคำถามต่างๆ หรือเพื่อชี้แนะสังคม การให้บริการทางวิชาการนอกจากเป็นการทำประโยชน์ให้สังคมแล้ว สถาบัน การศึกษายัง ได้รับประโยชน์ในด้านต่างๆ คือ เพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ของอาจารย์อัน จะนำมาสู่การพัฒนาและบริหารหลักสูตร มีการบูรณาการเพื่อใช้ประโยชน์ทางด้านการจัดการเรียนการสอนและการวิจัย การพัฒนาตำแหน่งทางวิชาการของอาจารย์ การสร้างเครือข่ายกับ หน่วยงานต่างๆ ซึ่งเป็นแหล่งงานของนักศึกษาและเป็นการสร้างรายได้ของสถาบันการศึกษาจากการให้บริการทางวิชาการ ด้วย (คมกริช ฮ่องนำโชค และคณะ, 2564)

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เป็นคณะที่กล่าวได้ว่ามีรากฐานการกำเนิดมาพร้อมกับการกำเนิดวิทยาลัยวิชาการศึกษา มหาสารคาม เมื่อวันที่ 27 มีนาคม 2511 เพราะวิทยาลัยวิชาการศึกษาได้ก่อตั้งขึ้นมา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อผลิตครูในสาขาวิชาต่างๆ ออกไปเป็นครูตามโรงเรียนโดยทั่วไปในแถบพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือวันที่ 29 มิถุนายน 2517 วิทยาลัยวิชาการ

ศึกษามหาสารคาม ได้ยกฐานะขึ้นเป็น มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมหาสารคาม โดยแบ่งส่วนราชการออกเป็น 4 คณะ ได้แก่ คณะศึกษาศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และคณะสังคมศาสตร์ ทำให้คณะศึกษาศาสตร์แบ่งหน่วยงานออกมาอย่างเด่นชัด แต่การเป็นคณะก็ยังไม่ได้เป็นอย่างเอกเทศโดยสมบูรณ์ เพราะเป็นเพียงวิทยาเขตของคณะศึกษาศาสตร์ ที่ตั้งอยู่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร และผู้ที่ดำรงตำแหน่งรองคณบดีคณะศึกษาศาสตร์ วิทยาเขตมหาสารคาม มีจำนวน 6 คน โดยมีพันธกิจผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ ทั้งทางวิชาการ วิชาชีพ ทักษะชีวิต คุณธรรม และจริยธรรม ดำเนินการวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้และพัฒนาการศึกษา ส่งเสริมการบริการวิชาการที่สอดคล้องกับความต้องการของสังคมและอนุรักษ์ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของชาติ เพื่อความเป็นเลิศด้านการศึกษาในระดับชาติและเป็นที่ยอมรับในนานาชาติ (ศูนย์บริการวิชาการและเผยแพร่นวัตกรรมทางการศึกษา, 2564)

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เป็นองค์กรที่เน้นการผลิตบัณฑิตที่จะไปปฏิบัติหน้าที่ครู และบุคลากรทางการศึกษา นอกจากนั้นยังมีหน้าที่ในการคิดค้น สร้างองค์ความรู้ และนวัตกรรมทางการศึกษา ทั้งในรูปแบบการวิจัยของคณาจารย์ วิทยานิพนธ์/การศึกษาค้นคว้าอิสระของนิสิตทั้งระดับปริญญาตรี โท และเอก ดังนั้น องค์ความรู้ต่าง ๆ ที่จะเกิดประโยชน์กับวงการศึกษาก็มีคุณภาพและปริมาณจำนวนมาก แต่กระบวนการในการที่จะส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากผลการวิจัยต่าง ๆ ยังขาดความเป็นระบบที่ชัดเจน ทำให้องค์ความรู้ นวัตกรรมบางอย่างไม่ถูกนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ เพื่อให้ตอบสนองตามภารกิจหลักของมหาวิทยาลัย ในด้านการบริการวิชาการแก่สังคม สอดคล้องกับปรัชญาของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม บทบาทของคณะศึกษาศาสตร์และบนพื้นฐานของบริบทการศึกษาไทย จึงได้จัดตั้ง ศูนย์บริการวิชาการและเผยแพร่นวัตกรรมทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม The Centre of Academics Service and Educational Innovation Dissemination (CASEID) Faculty of Education, Mahasarakham University เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาการศึกษา และประเทศชาติต่อไป (ศูนย์บริการวิชาการและเผยแพร่นวัตกรรมทางการศึกษา, 2564)

จากการสัมภาษณ์ผู้เข้ารับบริการวิชาการพบว่า ผู้ที่เข้ารับบริการจากทางศูนย์บริการวิชาการและเผยแพร่นวัตกรรมทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ทั้งในที่ตั้งและแบบเคลื่อนที่มีความต้องการเข้ารับบริการเป็นอย่างมาก แต่ประสบปัญหาหลายประการ เช่น ระยะทาง เวลา องค์ความรู้ ประสิทธิภาพในการทำวิจัย ช่องทางการติดต่อสื่อสาร เป็นต้น

จากปัญหาดังที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยมองเห็นความสำคัญของปัญหาดังกล่าว จึงทำการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการบริการวิชาการ ศูนย์บริการวิชาการและเผยแพร่นวัตกรรมทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงพัฒนาการบริการวิชาการ ของศูนย์บริการวิชาการและเผยแพร่นวัตกรรมทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคามต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยเกี่ยวกับการบริการวิชาการ ศูนย์บริการวิชาการและเผยแพร่นวัตกรรมทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
2. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์การบริการวิชาการ ศูนย์บริการวิชาการและเผยแพร่นวัตกรรมทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

วิธีดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research)

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ นิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ปีการศึกษา 2564 จำนวน 1,000 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ นิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ปีการศึกษา 2564 จำนวนทั้งหมด 200 ซึ่งได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 5 ฉบับ ประกอบด้วย ฉบับที่ 1 การประชาสัมพันธ์ จำนวน 15 ข้อ ฉบับที่ 2 การบริการสารสนเทศของศูนย์บริการวิชาการและเผยแพร่นวัตกรรมทางการศึกษา จำนวน 15 ข้อ ฉบับที่ 3 สถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก จำนวน 15 ข้อ ฉบับที่ 4 บุคลากรผู้ให้บริการ จำนวน 15 ข้อ ฉบับที่ 5 การบริการวิชาการ จำนวน 20 ข้อ ในการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาเอกสาร ตำรา บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริการวิชาการ บุคลากรผู้ให้บริการ สถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก การบริการสารสนเทศของศูนย์บริการ วิชาการและเผยแพร่นวัตกรรมทางการศึกษา และการประชาสัมพันธ์

ขั้นที่ 2 ศึกษาวิธีสร้างเครื่องมือ จากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริการ วิชาการ บุคลากรผู้ให้บริการ สถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก การบริการสารสนเทศของ ศูนย์บริการวิชาการและเผยแพร่นวัตกรรมทางการศึกษา และการประชาสัมพันธ์

ขั้นที่ 3 สร้างแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า มี 5 ระดับ จำนวน 5 ฉบับ รวม ทั้งหมด จำนวน 110 ข้อ คัดไว้ใช้จริง 80 ข้อ ดังนี้

ฉบับที่ 1 การประชาสัมพันธ์ สร้าง 20 ข้อ คัดไว้จำนวน 15 ข้อ

ฉบับที่ 2 การบริการสารสนเทศของศูนย์บริการวิชาการและเผยแพร่นวัตกรรมทาง การศึกษา สร้าง 20 ข้อ คัดไว้จำนวน 15 ข้อ

ฉบับที่ 3 สถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก สร้าง 20 ข้อ คัดไว้จำนวน 15 ข้อ

ฉบับที่ 4 บุคลากรผู้ให้บริการ สร้าง 20 ข้อ คัดไว้จำนวน 15 ข้อ

ฉบับที่ 5 การบริการวิชาการ สร้าง 30 ข้อ คัดไว้จำนวน 15 ข้อ

ขั้นที่ 4 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน พิจารณาความเหมาะสม (หาความเที่ยงตรง : Validity) พบว่าได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67-1.00

ขั้นที่ 5 ปรับปรุงแก้ไขตามผู้ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะ จากนั้นนำไปทดลองใช้ (Try out) กับนิสิต ระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคามที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 50 คน แล้วนำมาหาคุณภาพ

ขั้นที่ 6 หาค่าจำแนก โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับ คะแนนรวม (Item Total Correlation) โดยอาศัยสูตร r_{xy} ของเพียร์สัน จากนั้นเรียงลำดับค่า สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ที่มีนัยสำคัญทางสถิติ จากข้อที่มีค่ามากไปหาน้อย แล้วคัดเลือกข้อที่มี ค่าสูงสุดของแต่ละด้านไว้ด้านละ 15 ข้อ ตามต้องการ มีค่าตั้งแต่ 0.22-0.85

ขั้นที่ 7 นำข้อคำถามที่คัดเลือกไว้ในขั้นที่ 6 มาหาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ ด้วยสัมประสิทธิ์ อัลฟา (Alpha - Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค มีค่าเท่ากับ 0.981

ขั้นที่ 8 พิมพ์แบบวัดเป็นฉบับจริงเพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูล

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วย ตัวเองกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย

มหาสารคาม จำนวน 200 คน โดยให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบวัด ใช้เวลาในการตอบประมาณ 30 นาที จากนั้นนำแบบวัดไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ติดต่อขอหนังสือราชการจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. นำหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ไปติดต่อขออนุญาตอาจารย์ผู้สอน เพื่อดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง
3. อธิบายให้นิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เข้าใจถึงวัตถุประสงค์และประโยชน์ที่ได้รับจากการทำแบบวัด
4. อธิบายวิธีการทำแบบวัดให้นิสิตเข้าใจก่อนลงมือทำ
5. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ตรวจให้คะแนนและแปลความหมาย ซึ่งการตรวจให้คะแนนมีหลักการดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

คำถามเชิงนิมิต (Positive Scale)

มากที่สุดหรือเห็นด้วยอย่างยิ่ง	เท่ากับ 5 คะแนน
มากหรือเห็นด้วย	เท่ากับ 4 คะแนน
ปานกลางหรือไม่แน่ใจ	เท่ากับ 3 คะแนน
น้อยหรือไม่เห็นด้วย	เท่ากับ 2 คะแนน
น้อยที่สุดหรือไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เท่ากับ 1 คะแนน

คำถามเชิงนิเสธ (Negative Scale)

มากที่สุดหรือเห็นด้วยอย่างยิ่ง	เท่ากับ 1 คะแนน
มากหรือเห็นด้วย	เท่ากับ 2 คะแนน
ปานกลางหรือไม่แน่ใจ	เท่ากับ 3 คะแนน
น้อยหรือไม่เห็นด้วย	เท่ากับ 4 คะแนน
น้อยที่สุดหรือไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เท่ากับ 5 คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยของกลุ่ม (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

ค่าเฉลี่ย 4.51- 5.00 แปลความว่า มากที่สุดหรือเห็นด้วยอย่างยิ่ง

ค่าเฉลี่ย 3.51- 4.50 แปลความว่า มากหรือเห็นด้วย

ค่าเฉลี่ย 2.51- 3.50 แปลความว่า ปานกลางหรือไม่แน่ใจ

ค่าเฉลี่ย 1.51- 2.50 แปลความว่า น้อยหรือไม่เห็นด้วย

ค่าเฉลี่ย 1.00- 1.50 แปลความว่า น้อยที่สุดหรือไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

2. หาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร โดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson Correlation)

4. หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มตัวแปรพยากรณ์กับกลุ่มตัวแปรเกณฑ์ โดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

5. ทดสอบความมีนัยสำคัญของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณที่ระดับ .01 โดยใช้การทดสอบค่าเอฟ (F-test)

6. สร้างสมการพยากรณ์การบริการวิชาการ โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) ของตัวแปรพยากรณ์และหาค่าคงที่ของสมการถดถอย

7. ทดสอบความมีนัยสำคัญของตัวแปรพยากรณ์ที่ระดับ .01 โดยการทดสอบค่าที (t-test)

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรที่ศึกษา

ผู้วิจัยวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามและตัวแปรที่ศึกษาในครั้งนี้ รายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ข้อมูล ทัวไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูล	ความถี่ (f)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	62	31.00
หญิง	138	69.00
รวม	200	100.00

ตารางที่ 1 ข้อมูล ทัวไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (ต่อ)

ข้อมูล	ความถี่ (f)	ร้อยละ
สาขา		
คณิตศาสตร์	96	48.00
เทคโนโลยีการศึกษาและ	49	24.50
คอมพิวเตอร์ศึกษา		
วิทยาศาสตร์ทั่วไป	55	27.50
รวม	200	100.00

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบไปด้วย เพศชาย จำนวน 62 คน (ร้อยละ 31.00) เพศหญิง 138 คน (ร้อยละ 69.00) รวมทั้ง สิ้น 200 คน (ร้อยละ 100.00) เป็นนิสิต สาขาวิชาคณิตศาสตร์ จำนวน 96 คน (ร้อยละ 48.00) สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษาและคอมพิวเตอร์ศึกษา จำนวน 49 คน (ร้อยละ 24.50) สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ทั่วไป จำนวน 55 คน (ร้อยละ 27.50)

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของการบริการวิชาการ ศูนย์บริการวิชาการ และเผยแพร่นวัตกรรมทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ด้านที่	ตัวแปร	$\bar{X}$	SD	แปลผล
1	การประชาสัมพันธ์	3.89	0.56	มาก
2	การบริการวิชาการ	3.96	0.59	มาก
3	สถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก	3.94	0.65	มาก
	บุคลากรผู้ให้บริการ	3.93	0.66	มาก
5	การบริการสารสนเทศของ ศูนย์บริการวิชาการและเผยแพร่ นวัตกรรมทางการศึกษา	3.94	0.63	มาก
	รวม	4.11	0.36	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า การบริการวิชาการ ศูนย์บริการวิชาการและเผยแพร่นวัตกรรมทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคามในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.11 ($SD=0.36$) ซึ่งอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายตัวแปร พบว่า การบริการวิชาการมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.96 ($SD=0.59$) ซึ่งอยู่ในระดับมาก การประชาสัมพันธ์มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.89 ($SD=0.56$) ซึ่งอยู่ในระดับมาก บุคลากรผู้ให้บริการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.93 ($SD=0.66$) ซึ่งอยู่ในระดับมาก สถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.94 ($SD=0.65$) ซึ่งอยู่ในระดับมาก การบริการสารสนเทศของศูนย์บริการวิชาการและเผยแพร่ นวัตกรรมทางการศึกษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.94 ($SD=0.63$) ซึ่งอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์หาค่าสหสัมพันธ์ภายในระหว่างตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

ผลการวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ภายในระหว่างกันของตัวแปร ปรากฏดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 เมตริกสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพยากรณ์ด้วยกันกับตัวแปรเกณฑ์

ตัวแปร	X1	X2	X3	X4	Y
X1	1.00				
X2	.649**	1.00			
X3	.617**	.713**	1.00		
X4	.562**	.658**	.811**	1.00	
Y	.593**	.550**	.734**	.706**	1.00

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 พบว่า มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตั้งแต่ .562 ถึง .811 มีนัยสำคัญที่ระดับ .01 จำนวน 10 ค่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพยากรณ์ด้วยกันที่มีค่าสูงสุดคือ สถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก (X3) กับการบริการสารสนเทศของ ศูนย์บริการวิชาการและผลิตภัณฑ์ นวัตกรรมทางการศึกษา (X4) ($r_{xy} = .811$) และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพยากรณ์ด้วยกันที่มีค่าต่ำสุดคือ การประชาสัมพันธ์ (X1) กับการบริการสารสนเทศของ ศูนย์บริการวิชาการและผลิตภัณฑ์ นวัตกรรมทางการศึกษา (X4) ($r_{xy} = .562$) และเมตริกสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพยากรณ์กับตัวแปรเกณฑ์ ทั้ง 4 ตัวแปร รวมทั้งหมด 4 ค่า พบว่า มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตั้งแต่ .550 ถึง .734 มีนัยสำคัญที่ระดับ .01 จำนวน 4 ค่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร

ที่มีค่าสูงสุด คือ สถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก (X3) กับ การบริการวิชาการ (Y) ($r_{xy} = .734$) และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่มีค่าต่ำสุด คือ บุคลากรผู้ให้บริการ (X2) กับ การบริการวิชาการ (Y) ($r_{xy} = .550$)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) โดยเลือกตัวแปรพยากรณ์ที่มีความสัมพันธ์สูงสุดมาวิเคราะห์ก่อน แล้วเลือกตัวแปรพยากรณ์ที่มีความสัมพันธ์สูงสุดในตัวแปรที่เหลือเมื่อตัดตัวแปรพยากรณ์ตัวแรกออกไป แล้วดำเนินการเช่นนี้จน พบว่า ตัวแปรพยากรณ์ที่นำเข้ามาตัวสุดท้ายไม่ทำให้ผลการพยากรณ์ดีขึ้น ซึ่งผลปรากฏว่า ตัวแปรที่สามารถนำมาพยากรณ์การบริการวิชาการ (Y) มีจำนวน 3 ตัว ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเกณฑ์และตัวแปรพยากรณ์ในสมการ

การถดถอยพหุคูณ

ตัวแปรพยากรณ์	R	R ²	R ² adj	SE _{est}	F	P-Value
X3	0.734	0.539	0.536	0.279	231.251	0.000
X3,x4	0.758	0.574	0.570	0.269	16.430	0.000
X3,x4,x1	0.773	0.598	0.592	0.262	11.690	0.001
R=.773	R ² =0.598		R ² adj=0.592		SE _{est} =0.262	
F=11.690	a=.881					

จากตารางที่ 4 พบว่า ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบเพิ่มตัวแปรเป็นขั้น ๆ ปรากฏว่า ตัวแปรที่สามารถพยากรณ์การบริการวิชาการ ศูนย์บริการวิชาการและเผยแพร่ข่าวสารทาง การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 คือ สถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวก(X3) การบริการสารสนเทศของ ศูนย์บริการวิชาการและเผยแพร่ ข่าวสารทางการศึกษา(X4) การประชาสัมพันธ์(X1)ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) เท่ากับ .773 ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ปรับปรุง (R²adj) = .592 ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการ พยากรณ์ (SE_{est}) เท่ากับ .262 ตัวแปรทั้ง 3 ตัว สามารถทำนายการบริการวิชาการ(Y) ร่วมกันได้ ร้อยละ 59.80 และค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรพยากรณ์แต่ละตัวแสดงในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (b, β) ของตัวแปรพยากรณ์กับตัวแปรเกณฑ์ในสมการการถดถอยพหุคูณ

ตัวแปรพยากรณ์	b	β	t	p-Value
X3	0.351	0.379	4.618	0.000
X4	0.275	0.286	3.663	0.000
X1	0.185	0.198	3.419	0.001

$$a = .881$$

จากตารางที่ 5 พบว่า การบริการวิชาการ (Y) มีความสัมพันธ์กับสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก (X3) การบริการสารสนเทศของ ศูนย์บริการวิชาการและเผยแพร่ข่าวสารทาง การศึกษา (X4) การประชาสัมพันธ์ (X1) มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ในรูปของ คะแนนดิบ (b) เท่ากับ .351, .275, .185 ตามลำดับ มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรพยากรณ์ ในรูปคะแนนมาตรฐาน (β) เท่ากับ .379, .286, .198 ตามลำดับ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุก ค่า และมีค่าคงที่ของสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ (a) เท่ากับ .881 โดยเขียนเป็นสมการได้ดังนี้ สมการในรูปคะแนนดิบ

$$Y' = 0.881 + .351X_3 + .275X_4 + .185X_1$$

สมการในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$ZY' = .379Z_3 + .286Z_4 + .198Z_1$$

การอภิปรายผล

1) ความสัมพันธ์ของปัจจัยเกี่ยวกับการบริการวิชาการ ศูนย์บริการวิชาการและเผยแพร่ ข่าวสารทาง การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พบว่า สถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก (X3) กับ การบริการสารสนเทศของ ศูนย์บริการวิชาการและผลิตภัณท์นวัตกรรมทาง การศึกษา (X4) มีความสัมพันธ์กันสูงที่สุด ($r_{xy} = .811$) ทั้งนี้เนื่องจากสถานที่ให้บริการเป็นสิ่งสำคัญ ในการที่จะสร้างความพึงพอใจและความไม่พึงพอใจ ถ้าสถานบริการใดสามารถสร้างบริการที่ทำให้ผู้มา ใช้บริการพึงพอใจ ก็จะทำให้ผู้ใช้บริการกลับมาใช้บริการอีก เพราะเกิดความประทับใจในบริการที่ เคยได้รับ (Teeradech Rewmongkol, 1999 อ้างอิงจากคมกริช ข้องนำโชค และคณะ (2564) นอกจากนี้ศูนย์บริการวิชาการและเผยแพร่ข่าวสารทาง การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย

มหาสารคาม ยังตั้งอยู่ในเขตที่การคมนาคมสะดวก ง่ายต่อการรับบริการ สอดคล้องกับ ธัญชนก ชุติณัฐ ภูวดล (2555:บทคัดย่อ) ทำการศึกษาสมรรถนะการบริการวิชาการของสำนักบริการวิชาการ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และพบว่า ที่ตั้งของสำนักบริการวิชาการมีส่วนสำคัญในการให้บริการ โดยสำนักบริการวิชาการมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มีที่ตั้งอยู่ในเขตธุรกิจของจังหวัดเชียงใหม่ ในปริมณฑลของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มีลักษณะเด่นเกี่ยวข้องกับการจัดโครงสร้างองค์กรในการบริหารจัดการสัมพันธ์กับระยะทางที่ไม่ไกลจากสนามบินเชียงใหม่ และที่ตั้งเป็นศูนย์กลางของหน่วยงานของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ที่เป็นฐานทรัพยากรที่สำคัญ สำหรับการจัดโครงการบริการวิชาการ นอกจากนี้ ศูนย์บริการวิชาการและเผยแพร่วัฒธรรมทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ยังได้มีการให้บริการนอกสถานที่หรือเคลื่อนที่ในหลายๆ ครั้ง ทำให้การบริการรวดเร็ว และสามารถช่วยเหลือผู้รับบริการได้มากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับ คมกริช ฮ่องนำโชค และคณะ (2564) ได้ศึกษาความคิดเห็นต่อการให้บริการวิชาการและประเภทของการบริการวิชาการ ของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตสุพรรณบุรี ซึ่งพบว่าชุมชนต้องการให้มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขต สุพรรณบุรี ให้การบริการนอกสถานที่ของสถาบันหรือแบบเคลื่อนที่ ดังนั้น วิทยาเขตสุพรรณบุรี ควรทำการ ให้บริการนอกสถานที่หรือเคลื่อนที่ให้มากขึ้นกว่าเดิมโดยวิธีการเข้าไปให้บริการในชุมชนโดยตรงอย่างทั่วถึง และชุมชนยังต้องการการให้บริการทางวิชาการในรูปแบบของห้องสมุดที่ประชาชนในชุมชนสามารถเข้าออก ได้อย่างเปิดกว้าง โดยเฉพาะการเปิดให้บริการในวันหยุดเพื่อความสะดวกในการให้บริการให้มีเทคโนโลยีที่ทันสมัยในการให้บริการข้อมูลข่าวสาร มีกิจกรรมหลากหลาย มีเจ้าหน้าที่ประจำคอยให้คำแนะนำตลอดเวลา เป็นศูนย์บริการทางวิชาการและศูนย์นันทนาการครบวงจร

2) จากการวิเคราะห์การถดถอยพบว่า ปัจจัยด้านสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก (X3) ส่งผลต่อการบริการวิชาการมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากสถานที่ให้บริการเป็นสิ่งสำคัญในการที่จะสร้างความพึงพอใจและความไม่พึงพอใจ ถ้าสถานบริการใดสามารถสร้างบริการที่ทำให้ผู้มาใช้บริการพึงพอใจ ก็จะทำให้ผู้ใช้บริการกลับมาใช้บริการอีก เพราะเกิดความประทับใจในบริการที่เคยได้รับ (Teeradech Rewmongkol, 1999 อ้างอิงจากคมกริช ฮ่องนำโชค และคณะ (2564) สอดคล้องกับ จิตรานุช น้อยสุทธิสกุล และคณะ (2557) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการให้บริการวิชาการของศูนย์บริการวิชาการแบบจัดหารายได้ ซึ่งพบว่า กลุ่มตัวอย่างตัดสินใจเข้ารับบริการเนื่องจากด้านสถานที่ ได้แก่ ความเหมาะสมของสถานที่ฝึกอบรม และสอดคล้องกับ นฤพนธ์ นิลแก้ว และพูลสุข หิงคานนท์ (2563) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดบริการวิชาการของ

วิทยาลัยอาชีวศึกษาของรัฐ จังหวัดเชียงราย โดยพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดบริการวิชาการของวิทยาลัยอาชีวศึกษาของรัฐ จังหวัดเชียงรายคือปัจจัยเกี่ยวกับสถานศึกษาและปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

การบริการวิชาการ มีตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ได้ทั้งหมด 3 ตัวแปร ประกอบด้วยความสัมพันธ์กับสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก การบริการสารสนเทศของศูนย์บริการวิชาการ และเผยแพร่ข่าวสารทางการศึกษา การประชาสัมพันธ์ ดังนั้น ทางผู้บริหาร คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ควรตระหนักให้มีความสำคัญ และพัฒนาเพิ่มประสิทธิภาพของสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก การบริการสารสนเทศของ ศูนย์บริการวิชาการและเผยแพร่ข่าวสารทางการศึกษา การประชาสัมพันธ์ เพื่อให้การบริการวิชาการมีประสิทธิภาพ มากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมของตัวแปรทั้งหมดที่ส่งผลต่อการบริการวิชาการ ของคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาสารคามโดยใช้วิธีวิเคราะห์เส้นทาง

2.2 ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยไม่ได้ทำการศึกษา กับประชากร ที่ไม่ได้สังกัดกับมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ดังนั้นในการศึกษาครั้งต่อไปควรมีการศึกษากับประชากรกลุ่มนี้ด้วย

2.3 ควรมีการศึกษาตัวแปรอื่นเพิ่มเติม เพื่อให้อำนาจการพยากรณ์เพิ่มสูงขึ้น

เอกสารอ้างอิง

คมกริช ช้องนำโชค โสทธิพัฒน์ วรรณนุรักษ์ เพิ่มพร บุพพวงษ์ ภาษา ทะรังศรี และเกษมา สุขุมาลจันทร์. (2564). ความคิดเห็นต่อการให้บริการวิชาการและประเภทของการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตสุพรรณบุรี. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยกีฬาแห่งชาติ*. 13(3).131-144.

- จิตรานุช น้อยสุทธิสกุล นเรศ สิงห์ครามเขต และ ว่าที่ร้อยตรี จารุวัตร จิตตเสถียร. (2557). รายงานการวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการให้บริการวิชาการของศูนย์บริการวิชาการแบบจัดการรายได้ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์. ออนไลน์.
<http://repository.rmutr.ac.th/handle/123456789/359;jsessionid=33D640F09B2F16C1CE381ECAE3D5E869>
- นฤพนธ์ นิลแก้ว และพุลสุข หิงคานนท์ (2563). ที่ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดบริการวิชาการของวิทยาลัยอาชีวศึกษาของรัฐ จังหวัดเชียงราย. *วารสารสังคมศาสตร์วิชาการ*. 13(1). 48-61.
- ธัญชนก ชุติณัฐภูวดล.(2555). *สมรรถนะการบริการวิชาการของสำนักบริการวิชาการ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่*.วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ศูนย์บริการวิชาการและเผยแพร่นวัตกรรมทางการศึกษา. (2564). *แผนบริการวิชาการประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2564 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. การจัดสรรงบประมาณ ประจำปี 2564 (หน้า 1-44)*. มหาสารคาม: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.